

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **K., s. r. o., J.**, proti povinnému: **P. H.**, nar. X., bytom N., zastúpený: P., P. a partneri, s. r. o., N., **o vymoženie povinnosti zaplatiť sumu 3 955,09 eur**, vedenej na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 7 Er 741/2008, o mimoriadnom dovolaní Generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany č. k. 7 Er/741/2008–70 zo dňa 26. marca 2010, vo výroku II, ktorým súd vo zvyšnej časti námietky povinného proti exekúcii zamietol a proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9 CoE 202/2010-117 zo dňa 25. augusta 2011, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 9 CoE 202/2010-117 z 25. augusta 2011 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Okresnému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora v časti smerujúcej proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany č. k. 7 Er/741/2008–70 zo dňa 26. marca 2010 vo výroku II, ktorým súd vo zvyšnej časti námietky povinného proti exekúcii zamietol **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e:

Oprávnený podal dňa 30. 03. 2004 na Exekútorskom úrade súdneho exekútora JUDr. P. B. návrh na vykonanie exekúcie. Dňa 03. 05. 2004 vydal Okresný súd Piešťany poverenie č. X. pre tohto súdneho exekútora na vymoženie sumy 119 151 Sk s príslušenstvom a trovami exekúcie.

Okresný súd Piešťany uznesením č. k. 7 Er/741/2008–70 zo dňa 26. 03. 2010 vo výroku I. námietkam povinného proti exekúcii vyhovel v časti 99,58 eur, vo výroku II.

vo zvyšnej časti námietky povinného proti exekúcii zamietol, vo výroku III. námietkam povinného proti trovám exekúcie vyhovel. Dospel k záveru, že povinný nepreukázal, že by pri plnení oprávnenému určil, že sa majú jednotlivé plnenia započítať najprv na istinu a až následne na úroky, a preto, vzhľadom nato že medzi účastníkmi išlo obchodno-záväzkový vzťah, bol potrebné aplikovať § 330 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého sa plnenie dlžníka započíta ak dlžník neurčí inak najprv na úroky a až potom na istinu.

Proti tomuto uzneseniu okresného súdu vo výroku II. podal povinný odvolanie, o ktorom Krajský súd v Trnave uznesením sp. zn. 9 CoE 202/2010 zo dňa 25. augusta 2011, ktorému bola vec predložená ako odvolaciemu súdu rozhodol tak, že ho uznesením ako vecne správne potvrdil. Odvolací súd, taktiež skonštatoval, že povinný nepreukázal, že plneniami došlo k úhrade istiny a bolo potrebné už uhradiť len príslušenstvo. Na dokladoch, ktoré sú súčasťou exekučného spisu niet zmienky o tom, že by išlo o plnenie na istinu. Pokiaľ úhrady jednotlivých súm nie sú opatrené týmto údajom, platí zákonný predpoklad, v zmysle ktorého sa plnenie peňažného záväzku započítava najprv na úroky a až potom na istinu, pretože dlžník ktorému toto právo prislúchalo, inak neurčil.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na podnet povinného napadol mimoriadnym dovolaním z 14. decembra 2012 doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 18. decembra 2012 uvedené uznesenie Krajského súdu v Trnave ako i uznesenie Okresného súdu Piešťany č. k. 7 Er/741/2008–70 zo dňa 26. 03. 2010 vo výroku II, ktorým súd vo zvyšnej časti námietky povinného proti exekúcii zamietol. Navrhol obe rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Mimoriadne dovolanie odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/, O. s. p., t. j., že účastníkovi konania sa postupom odvolacieho súdu odňala možnosť konať pred súdom, ustanovením § 243f ods. 1 písm. b) O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a ustanovením § 243f ods. 1 písm. c) O. s. p. ,že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Uviedol, že v prípade uznesenia, ktorým súd prvého stupňa, obsadeného vyšším súdnym úradníkom, zamietol námietky povinného proti exekúcii, došlo podaním riadneho opravného prostriedku povinného k jeho zrušeniu v celom rozsahu. Opravný prostriedok tak u tohto napadnutého rozhodnutia suspenzívny ani devolutívny účinok nevyvoláva.

Uznesenie súdu prvého stupňa bolo zo zákona zrušené, a teda v odvolacom konaní ani už neexistoval predmet odvolania z čoho vyplýva, že krajský súd nemohol potvrdiť už zrušené prvostupňové rozhodnutie. Na rozhodnutie o takomto odvolaní nebol ani vecne príslušný, pretože o dovolaní sa malo konať a rozhodnúť v zmysle § 374 ods. 4 veta tretia O. s. p. V predmetnej veci o námietkach povinného mal rozhodovať sudca Okresného sud Piešťany. Má za to, že Krajský súd v Trnave takýmto postupom odňal povinnému ako účastníkovi konania možnosť konať pred súdom.

Inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutia videl generálny prokurátor v nepreskúmateľnosti napadnutých rozhodnutí, keď konajúce súdy konštatovali, že povinný nepreukázal, že v predmetnej exekúcii zaplatil istinu, pretože pri platení peňažného záväzku osobitne, teda písomne neurčil, ako treba plnenie započítať, napriek skutočnosti, že na podporu svojho tvrdenia predložil dôkazy nachádzajúce sa v spisovom materiáli, súdy sa uvedenými dôkazmi v odôvodneniach svojich rozhodnutí vôbec nevysporiadali, nevyhodnotili resp. nezaujali k nim žiadne stanovisko.

Oprávnený sa k podanému mimoriadnemu dovolaniu vyjadril tak, že s časťou mimoriadneho dovolania poukazujúcou na procesnoprávne nekorektný postup súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu sa je možné stotožniť z dôvodov uvádzaných generálnym prokurátorom v tejto časti mimoriadneho dovolania. S hmotnoprávnou argumentáciou generálneho prokurátora sa nestotožňuje. Poukázal na to, že určenie pohľadávky resp. časti, ktorá má byť plnením dlžníka uspokojovaná, musí byť urobené výslovným úkonom dlžníka, inak nastupuje započítavanie plnenia na najskôr splatnú pohľadávku a prednostne na jej príslušenstvo. Úkon dlžníka musí byť výslovný aby nevzbudzoval pochybnosti o jeho obsahu. Vzhľadom na absenciu výslovného vyhlásenia povinného že mienil uspokojovať práve exekvovanú pohľadávku neexistuje dôvod, aby bolo jeho plnenie prednostne započítané na istinu, a až potom na jej príslušenstvo. Takéto vyhlásenie nemôže byť urobené konkludentné, zvlášť ak namiesto povinného vystupovala tretia osoba. Poukázal na to, že za povinného plnila jeho matka.

Oprávnený sa domnieva, že plnomocenstvo udelené advokátovi povinného na podanie podnetu na mimoriadne dovolanie a zastupovanie v odvolacom konaní, nepodpísal povinný, ale jeho matka - Ing. M. H., ktorá vyhotovila napodobeninu jeho podpisu. Poukázal na to, že

k takémuto postupu z jej strany dochádzalo počas celého exekučného konania, a preto navrhol preveriť, či podnet na podanie mimoriadneho dovolania nepodala nepovolaná osoba.

Povinný sa k podanému mimoriadnemu dovolaniu vyjadril prostredníctvom právneho zástupcu a navrhol mimoriadnemu dovolaniu v celom rozsahu vyhovieť. Odmietol obvinenie oprávneného, že by pred príslušným exekútorom nikdy nekonal osobne, čo preukazuje priložením príjmových pokladničných dokladov, vystavených na Exekútorskom úrade exekútora JUDr. F. zo dňa 22. 01. 2002 a 14. 02. 2002. Plnomocenstvo na zastupovanie povinného v predmetnej veci bolo jeho právnomu zástupcovi - Advokátska kancelária P., P. a partneri, s. r. o. riadne udelené dňa 15. 02. 2012, čo preukazuje okrem iného i úradne osvedčeným čestným vyhlásením povinného zo dňa 13. 06. 2013.

Súdny exekútor sa k podanému mimoriadnemu dovolaniu vyjadril, tak že poukázal na § 61 Exekučného poriadku, podľa ktorého navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené a uviedol, že podľa zásady zákazu navrátenia do predošlého stavu treba otázku prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov v exekučnom konaní vnímať extenzívne, v tom zmysle že ich uplatnenie je neprípustné. Zároveň poukázal na to že exekučné konanie skončilo vymožením pohľadávky, jej príslušenstva a trov exekúcie v celosti a dňa 06. 02. 2012 vrátil exekučnému súdu poverenie na vykonanie exekúcie. K otázke pravosti podpisu povinného na udelenom plnomocenstve sa vyjadriť nevedel. Uviedol, že to môže posúdiť len osoba písomnalca.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O. s. p.) na základe podnetu povinného (§ 243e ods. 1 a 2 O. s. p.), a že je prípustné (§ 243f ods. 2 O. s. p. a contrario), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 3 O. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Dovolací súd mal za preukázané, že generálny prokurátor podal mimoriadne dovolanie na základe podnetu povinného, ktorý bol pri podávaní podnetu generálnemu prokurátorovi právne zastúpený Advokátskou kanceláriou P., P. a partneri, s.r.o. K uvedenému záveru dovolací súd dospel na základe povinným predloženého overeného vyhlásenia, v ktorom

uviedol, že dňa 15. 02. 2012 udelil plnomocenstvo Advokátskej kancelárii P., P. a partneri, s. r. o na zastupovanie pred Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, vo veci podania podnetu na podanie mimoriadneho dovolanie k exekučnému konania vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 7Er 741/2008 o vymoženie 3 955,099 eur. čím, vyvrátil tvrdenia oprávneného, že by plnomocenstvo pre jeho právneho zástupcu bolo za neho podpísané jeho matkou.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že účastníkovi konania sa postupom odvolacieho súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Podľa čl. 142 ods. 2 druhej a tretej vety Ústavy Slovenskej republiky zákon ustanoví, kedy sa na rozhodovaní senátu zúčastňujú prísediaci sudcovia z radov občanov a v ktorých veciach môže rozhodnúť aj zamestnanec súdu poverený sudcom; proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Podľa § 5 písm. g/ zák. č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch, v občianskom súdnom konaní vyšší súdny úradník koná a rozhoduje na základe poverenia sudcu v exekučnom konaní podľa osobitného predpisu okrem schválenia príklepu súdom.

Podľa § 202 ods. 2 O. s. p. odvolanie nie je prípustné ani proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa osobitného zákona, ak tento osobitný zákon neustanovuje inak, a ani proti uzneseniu v konaní o vymáhaní súdnych pohľadávok podľa osobitného zákona.

Podľa § 374 ods. 4 O. s. p. proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakateľa je vždy prípustné odvolanie. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník alebo justičný čakateľ, môže v celom rozsahu vyhovieť sudca, ktorého rozhodnutie sa považuje za rozhodnutie súdu prvého stupňa; ak sudca odvolaniu nevyhoví, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Ak odvolanie podané v odvolacej lehote oprávnenou osobou smeruje proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakateľa, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa (§ 202), rozhodnutie sa podaním odvolania zrušuje a opätovne rozhodne sudca.

Na základe vyššie uvedených ustanovení, je nutné skonštatovať, že proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťa je vždy prípustné odvolanie; teda odvolaním možno napadnúť aj také rozhodnutie, proti ktorému by inak (ak by ho vydal sudca) nebolo odvolanie prípustné. Postup po podaní odvolania je však rôzny a to predovšetkým v závislosti od druhu vydaného a odvolaním napadnutého rozhodnutia.

Ak bolo odvolanie podané v odvolacej lehote oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému by inak (ak by ho vydal sudca) nebolo odvolanie prípustné [t. j. proti ktorému rozhodnutiu zákon odvolanie nepripúšťa (§ 202 O. s. p.)], dochádza priamo na základe zákona (ex lege), čo znamená bez nutnosti akejkoľvek ingerencie (rozhodnutia) súdu, k zrušeniu takéhoto rozhodnutia súdneho úradníka, resp. justičného čakaťa; vec sa teda dostáva do štádia, v akom bola pred vydaním tohto rozhodnutia. O takéto rozhodnutie a o takéto vyvolané dôsledky podaním odvolania povinného proti nemu išlo aj v prípade uznesenia Okresného súdu Piešťany č. k. 7 Er/741/2008–70 vo výroku II. ktorým tento súd vo zvyšnej časti námietky povinného proti exekúcii zamietol.

Odvolačí súd – pravdepodobne z dôvodu prehliadnutia toho, kto vydal odvolaním napadnuté rozhodnutie (obsahujúce správne poučenie o možnosti podania odvolania), prípadne (aj) prehliadnutia citovanej právnej úpravy, predovšetkým § 374 ods. 4 O. s. p., alebo jej nesprávneho výkladu (odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu neposkytuje v uvedenom smere príslušné vysvetľujúce úvahy súdu) - nepostrehol, že odvolanie - keďže rozhodnutie vydala vyššia súdna úradníčka - je prípustné, a nastali zákonom stanovené procesné účinky, ktoré vyvolalo v odvolacej lehote podané odvolanie povinného (ako osoby oprávnenej využiť tento riadny opravný prostriedok), že totiž uznesenie súdu prvého stupňa č. k. 7 Er/741/2008–70 zo dňa 26. 03. 2010, vo výroku II, ktorým tento súd vo zvyšnej časti námietky povinného proti exekúcii zamietol, zaniklo zrušením.

V prípade spomenutého uznesenia, vo výroku II, ktorým tento súd vo zvyšnej časti námietky povinného proti exekúcii zamietol, došlo podaním riadneho opravného prostriedku povinného / bez ďalšieho / k jeho zrušeniu (obdobne ako je tomu u iného riadneho opravného prostriedku sui generis – u odporu s odôvodnením vo veci samej včas podaného proti platobnému rozkazu, porovnaj § 174 ods. 2 O. s. p.), suspenzívny ani devolutívny účinok u tohto napadnutého rozhodnutia opravný prostriedok teda nevyvoláva (v takom prípade odvolanie nemožno ani vziať späť).

Odvolací súd nerešpektoval konzumpčný účinok (dosah), ktorý nastal podaním odvolania povinným proti uzneseniu súdu prvého stupňa zo 26. 03. 2010, č. k. 7 Er 741/2008-70, vo výroku II, ktorým tento súd vo zvyšnej časti námietky povinného proti exekúcii zamietol, chybné sa považoval byť funkčne príslušným o tomto odvolaní rozhodovať. Odvolací súd uznesením sp. zn. 9 CoE 202/2010 zo dňa 25. augusta 2011 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, vo výroku II, ktorým tento súd vo zvyšnej časti námietky povinného proti exekúcii zamietol, aj keď posúdiť námietky a rozhodnúť o nich mal súd prvého stupňa (obsadený sudcom). Takýmto postupom bolo porušené právo účastníka konania na spravodlivý proces a nepochybne odňal povinnému ako účastníkovi konania možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutím krajského súdu bola povinnému ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/ O. s. p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. Následne bude povinnosťou súdu prvého stupňa (sudcu) opätovne rozhodnúť o námietkach povinného.

Čo sa týka mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora v časti smerujúcej proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany č. k. 7 Er/741/2008–70 vo výroku II, ktorým súd vo zvyšnej časti námietky povinného proti exekúcii zamietol, tu je potrebné uviesť, že v tejto časti došlo k zániku takto napadnutého rozhodnutia zrušením priamo zo zákona a to podaním odvolania povinným (§ 374 ods. 4, 3 veta O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora v tejto časti podľa § 243b ods. 4, 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. e) O. s. p., odmietol, ako mimoriadne dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, ktoré zaniklo inak. Vzhľadom na túto skutočnosť, nezaoberal sa napadnutým uznesením súdu prvého stupňa z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. júla 2013

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková